

TAPA VALLAVALITSUS

Viktooria Iljin
Sotsiaalkindlustusamet
viktooria.iljin@sotsiaalkindlustusamet.ee

Teie: 12.11.2025

Meie: 18.11.2025 nr 8-1/25/26-3

Täpsustused ISTE lepingu ennetähtaegse lõpetamise soovi kohta

Viidates Sotsiaalkindlustusameti 12.11.2025 kirjale, mille kohaselt palusite täpsustada Tapa Vallavalitsuse ja Sotsiaalkindlustusameti vahel sõlmitud koostöölepingu nr 2-10/37663-1 ennetähtaegse lõpetamise õiguslikku alust, teavitame järgmist.

Tapa valla ja Sotsiaalkindlustusameti (SKA) vahelise lepingu ülesütlemise õigusliku aluse täpsustamiseks tuleb esmalt määratleda lepingu olemus ja seejärel kohaldada asjakohaseid õigusnorme.

Lepingut on nimetatud koostöölepinguks. Eeldades, et leping reguleerib avaliku halduse ülesannete täitmist, võib olla tegemist halduslepinguga (HMS § 95). Halduslepingu muutmisele ja lõpetamisele kohaldatakse tsiviilseadustes sätestatud korda, arvestades haldusmenetluse seaduses kehtestatud erisusi (HMS § 102 lg 1). Tsiviilseaduste hulka kuulub võlaõigusseadus (VÕS), mille üldosa sätteid kohaldatakse kõikidele lepingutele ja muudele mitmepoolsetele tehingutele (VÕS § 1 lg 1).

Samas tuleb märkida, et lepingujärgne erihoolekande teenuse mudeli rakendamine ei ole kohaliku omavalitsuse üksuse poolt korraldatav sotsiaalteenus sotsiaalhoolekande seaduse kohaselt, mistõttu võib lepingut käsitleda ka käsunduslepinguna VÕS § 619 kohaselt.

VÕS § 1 lõikes 2 sätestatu, mille kohaselt kui leping vastab kahe või enama seaduses sätestatud lepinguliigi tunnustele, kohaldatakse nende lepinguliikide kohta seaduses sätestatud üheaegselt, välja arvatud sätted, mille üheaegne kohaldamine ei ole võimalik või mille kohaldamine oleks vastuolus lepingu olemuse või eesmärgiga. Kui pooled sõlmisid segalepingu, kohalduvad lepingu lõpetamisele ja ülesütlemisele käsunduslepingut reguleerivad sätted. VÕS § 631 kohaselt võib kumbki lepingupool nii tähtajalise kui tähtajatu käsunduslepingu üles öelda VÕS §-s 630 sätestatud järgimata, kui ilmneb, et kõiki asjaolusid arvesse võttes ja mõlema lepingupoole huvisid kaaludes ei või oodata, et lepingut üles öelda sooviv pool jätkaks käsunduslepingu täitmist kuni ülesütlemistähtaja või lepingu tähtaja möödumiseni või käsundi täitmiseni. Täpsustame, et lepingu lõpetamisel tagatakse senistele teenuses olnud isikutele vajalik abi valla või riigipoolsete teenuste kaudu vastavalt nende tegelikule abivajadusele, mistõttu lepingu lõpetamine ei jäta kedagi abita.

Lepingu lõpetamise aluseks võib esmalt olla ka poolte kokkulepe VÕS § 13 lg 1 alusel. Võlasuhe lõpeb, kui pooled on võlasuhte lõpetamises kokku leppinud (VÕS § 207 lg 1). Seega – kui Tapa vald ja SKA jõuavad kokkuleppele lepingu lõpetamises alates 01.01.2026, on see piisav õiguslik alus (VÕS § 13 lg 1 ja § 207 lg 1).

Lepingus käsitleb selle muutmist ja lõpetamist punkt 9, milles on lepingu ennetähtaegse ülesütlemise võimalus sätestatud SKA-l. Hoolimata sellest, et Tapa valla ülesütlemise võimalust lepingus sätestatud ei ole, peame seda siiski võimalikuks, seda enam et leping ei sätesta ülesütlemise keeldu.

Lepingu eesmärgist (p 2.2) ja rahastamistingimustest tulenevalt on lepingu täitmine sellistes oludes muutunud osaliselt võimatuks ja otstarbetuks, kuna piloteeritava teenusmudeli rakendamine eeldab tegelike teenusekasutajate olemasolu. Seetõttu on lepingu jätkamine muutunud põhjendamatuks nii sisuliselt kui majanduslikult.

Loodetavasti on eeltoodud selgitused piisavad, et lõpetada koostööleping nr 2-10/37663-1 alates 01.01.2026.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Riho Tell
vallavanem

Margit Halop 5329 2963
margit.halop@tapa.ee